

"Ние не смееме да ги повторуваме грешките на СССР, ниту грешките од епохата на Студената војна. Тоа не смее да се случи ниту во политиката, ниту во одбранбената стратегија.

ВЛАДИМИР ПУТИН

Нашата куќа треба да ја градиме за да биде цврста, бидејќи убаво гледаме што денес се случува во светот. Волкот добро знае кое јagne треба да го изеде. Русија може да постои во сегашните граници и да ја зачува својата конкурентна предност, само доколку биде една од водечките држави во светот со свои глобални интереси".

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

НАЈГОЛЕМИОТ УС НАЗНАЧУВАЊЕТО

годишно од извозот заработува околу 80 милијарди долари. Целиот профит кој го остварува од енергенсите, Путин го вложи во т.н. стабилизационен фонд, кој

за високи 250 отсто. Во моментот кога ќе бидат завршени европските нафтови и гасоводи извозот ќе биде уште поголем.

ТОТАЛИТАРИЗМОТ ЈА ЈАКНЕ РУСИЈА!?

Западните земји ја обвинуваат Русија дека се обидува, преку авторитарниот режим на Путин, да го втурне светот во нова "студена војна". На најавите за создавање американски антиракетен штит на територијата на Европа, Москва одговори со засилување на нуклеарниот ракетен арсенал, со производство на нови лансирни системи и поместување на флотата невидливи нуклеарни подморници кон Северниот Пол. Слични обвинувања пристигнаа од страна на Русија на сметка на Западот. Како и да е, Вашингтон и Лондон сметаат дека Москва се движи по трасата на тоталитаризмот, за да го надомести она што е изгубено во времето на Елцин. Веќе е јасно дека Путин на тронот ќе остави човек кој би бил негов следбеник и кој би продолжил со цврстата политика. На изборите тој би ги прегазил сите противкандидати како азиско цунами.

Русија располага со 25 отсто од светските резерви на нафта, гас, злато, дијаманти и дрво. Со нафта и со гас ја снабдува речиси цела Европа и

би бил активиран оној момент кога еден ден Русија ќе остане без своја нафта и гас. Искористувањето на изворите на руски енергенси годишно се зголемува

Последните неколку години Русија ги истисна САД од европскиот пазар кога станува збор за извоз на природни енергенси. Франција и Германија денес се

Своите стратешки цели Путин ги остварува преку јакнење на политичката моќ на Русија. Москва го постигнува ефектот со комбинација на својата тврда, воена и со мека економска моќ. Познат е фактот дека Русија е и светска нуклеарна сила, но помалку е познато дека таа сака во блиска иднина да стане и вселенска сила. Веќе е создадена вселенска армија, а во пет тајни руски градови се инсталирани космодроми од кои полетуваат и слетуваат вселенски бродови и сателити. Во последно време, официјална Москва ги користи и своите енергетски ресурси како стратешко оружје за доминација во светот.

благо додворување кон муслиманската заедница, Путин воспостави ред во безнадежната Чеченија.

Транзицијата во Русија беше многу болна и ризична. Дојде до нагло осиромашување на народот и до преселба на населението во поголемите градски центри. Денес Русија има 145 милиони население, од кое речиси една третина го сочинуваат новите богаташи, кои се толку моќни што навидум претставуваат паралелна власт. Но, сепак и тие се ставени под државна контрола. Руските тајкуни себеси се нарекуваат национална буржоазија, која се бори за нова Русија. Путин, пак, успеа на овие луѓе да им ги преземе најголемите бизниси, пред сè, во областа на енергетиката и во производството на нафта и на гас и да ги стави под државна контрола.

Со воспоставувањето на економската моќ, администрацијата во Кремљ рапидно ја намали корупцијата, па локалната самоуправа мораше да си ги избрише од глава матните зделки кои се правеле во ерата на Елцин. Целта беше едноставна - Русија повторно мораше да стане светска сила.

ПЕХ НА ЕЛЦИН - НА ПУТИН ЗА НАСЛЕДНИК

Минатата година Русија зад себе ја остави економијата на Италија. Во јануари 2007 година прв пат го надмина сопствениот бруто производ од 1990 година, а се очекува, доколку продолжи со исто темпо, во 2009 година да ги престигне и Франција и Велика Британија. Според куповната моќ, до 2015 година руската економија ќе биде попаритетна од онаа на Европската унија - проценуваат експертите.

РУСКА СТРАТЕГИЈА ЗА МАСОВНО НАСЕЛУВАЊЕ НА СИБИР

Руските компании планираат до 2015 година да инвестираат околу 400 милијарди долари, а најголемиот дел ќе бидат вложени во источниот дел од земјата. Стратегијата на Кремљ е тоа да се направи со помош на 150 милијарди долари, кои ќе бидат насочени кон Сибир, притоа во овој регион да се населат стотици илјади луѓе, затоа што тој полека опустошува и во него има сè помалку население. Руската Влада веќе има подготвено 300 проекти, кои би се реализирале токму таму. Најмногу пари ќе бидат одделени за компаниите кои ќе се занимаваат со нафта и гас. Тоа се нови региони за експлоатација на сибирските богатства, кои сè уште не се допрени од човечката рака. Годишните кои претстојат ќе бидат искористени за создавање на потребната инфраструктура. Големи средства се издвоени и за обоената металургија, за хемиските корпорации, а се планира и развој на досега непознати гранки во Русија. Ниту сама Русија не знае на кое место има најголеми природни богатства и од каде може да извлече најголем профит. Тоа е дополнителен мотив за нови истражувања. Сепак, акцен-

најголеми зависници од руски гас.

Всушност, денес цела Европа е зависна од руското природно богатство. Се сеќаваме како минатата зима Москва ги заврте вентилите и половина од населението во европските метрополи се смрзна. Тоа беше и своевидна политичка порака од Русија до нејзините европски партнери и истовремено ривали. Москва, преку Берлин и Париз, се обиде да ги оствари сопствените надворешно-политички интереси. И во тоа успеа.

Русија има големи изгледи во текот на овој век целосно да ги потисне американските интереси во Европа и да ја преземе водечката улога на стариот континент. За тој факт се свесни водечките европски земји. Тие многу добро знаат дека Русија со нејзините природни карактеристики, големиот простор, чистите води, обработливите површини и ресурсите, претставува земја на европската иднина. Од друга страна, пак, Русија и географски претставува европска држа-

ва и цела нејзина цивилизација и култура е европска.

СПРАВУВАЊЕ СО ХАОСОТ НА ЕЛЦИН

За разлика од покојниот Борис Елцин, актуелниот руски претседател, Владимир Путин е енергичен, дисциплиниран и одговорен политичар. Елцин знаел дури и по три месеци да лежи, да шета и ништо да не работи, а целата власт да им ја препушти на губернаторите во руските региони. Додека Путин, пак, за само три дена ја обиколува речиси половина Русија, со намера да се запознае со напредокот на големата држава. За да се спречи хаосот кој зад себе го остави Елцин, Путин уште во 2000 година спроведе реформи во локалната администрација, формирајќи седум федерални окрузи на чие чело постави воени лица. Со мек воен режим и со

Русија под раководство на Елцин, иако најголема и со сè уште расположливиот нуклеарен арсенал, беше мала, неспособна и за многумина неруска. Такво беше мислењето и внатре во самата Русија, но и меѓу западните лидери. Покојниот претсе-

дател Борис Елцин го направи токму она што Западот го посакуваше. Пијаниот Елцин пред Клинтон и Кол беше само предмет на класично потсмевање и поткусурување. Денес Путин меѓу Буш и Меркел е предмет на своевидна стравопочит и рамноправно партнерство. Можеби затоа Западот даде повеќе простор за смртта на Елцин, отколку самата руска држава.

тот ќе биде ставен на природниот гас, од кој "големата мечка" има најголема корист.

Регионите Сахалин, Краснојарск, Јакутија, Иркутската област и Јамало-ненецката автономна област се потенцирани како подрачја кои на Москва можат да ѝ донесат дијамантски профити. Познавачите на приликите велат дека во последните сто години ова ќе биде трет обид на руските власти да го освојат сопствениот далечен исток. Досега веќе два пати тоа не им успеало.

Во триесеттите години на минатиот век дури се снимале и филмови во кои познатите актери ги повикувале руските граѓани да се населуваат во Сибир поради здравите услови за живот. Во тој период државата го стимулирала тамошното населување преку доделувањето бенефициран стаж и повисоки коефициенти за плати. Но, проблемот настанувал тогаш кога луѓето немале на што да го трошат вишокот пари, кои ги заработувале, затоа што Сибир бил неразвиено подрачје. Подоцна, и Втората светска војна влијаела на преселувањето на поголем број луѓе во сибирската област. За време на Сталин биле ангажирани политички и други затвореници за градење на важни објекти, особено таму каде што временските природни услови биле многу сурови за живеење. Но, ни-

когаш руските граѓани не можеле долгорочно да останат во Сибир.

Новите проекти на руската Влада многумина ги гледаат со зголемена доза на скептичност, затоа што станува збор за предел кој има тешки услови за живот. Статистиките покажуваат дека речиси триста луѓе на секои десет илјади годишно се иселуваат од Сибир. Колку Федералната програма ќе го спречи тој неповратен процес зависи од стапката на инвестиции и од долгорочната финансиска издржливост на Кремљ. Она што последниве години ја загрижува Москва е сè помасовното илегално доселување на кинеска работна сила во тие места. Тоа е проблем, кој барем засега, е нерешлив за администрацијата на Путин. И покрај декларативната заложба за спречување на тој процес, Владата во Москва не презема никакви практични чекори за елиминирање на појавата.

